

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของครอบครัวต่อการส่งเสริมการมีงานทำของผู้ป่วยจิตเวช” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของครอบครัวที่มีต่อผู้ป่วยจิตเวชและทัศนคติของครอบครัวที่มีต่อการส่งเสริมการมีงานทำของผู้ป่วยจิตเวช วิธีการศึกษา คือ การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการ ศึกษาเอกสาร การสังเกตและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกรณีศึกษา ซึ่งเป็นครอบครัวของผู้ป่วยจิตเวช จำนวน 10 ราย ประกอบกับข้อมูลของผู้นำชุมชนที่มีผู้ป่วยจิตเวชอาศัยอยู่และข้อมูลของบุคลากรจากสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยจิตเวชที่เป็นกรณีศึกษาเป็นเพศหญิง 4 ราย และเพศชาย 6 ราย รวม 10 ราย โดยมีอายุน้อยที่สุด 19 ปี และอายุมากที่สุด 60 ปี ระยะเวลาในการเจ็บป่วยอยู่ระหว่าง 1-33 ปี ในครอบครัวผู้ป่วยมีสถานภาพเป็นทั้งบุตร/ธิดา พี่ชาย/น้องชาย/พี่สาว และภรรยา ซึ่งผู้ป่วยทุกคนยอมรับในความเจ็บป่วยของตนเองและเข้าใจในความจำเป็นที่ต้องรับการรักษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างคนปกติ ในขณะที่ครอบครัวที่ดูแลผู้ป่วยจิตเวชมีอายุระหว่าง 40-70 ปี มีความเกี่ยวข้องกับผู้ป่วยโดยเป็นมารดา พี่ชาย/น้องสาวและสามี ทุกครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว มีสมาชิกในครอบครัวประมาณ 2-5 คน โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 10,000-15,000 บาท ลักษณะการดูแลของครอบครัวส่วนใหญ่เป็นแบบผสมผสานระหว่างการดูแลผู้ป่วยเรื่องการรับประทานยาและการเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยดูแลตนเอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะอาการความเจ็บป่วยของผู้ป่วยด้วยว่าร้ายแรงเพียงใด สำหรับชุมชนที่มีผู้นำชุมชนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขก็จะมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องโรคจิตเวช ทำให้เกิดความเข้าใจ ยอมรับ และเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยจิตเวชและครอบครัวได้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้มีการอบรมความรู้แก่ครอบครัวผู้ป่วยจิตเวชตั้งแต่เข้ารับการรักษาในระยะแรก เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีกำลังใจในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ตลอดจนสร้างความเข้าใจให้แก่คนในชุมชนและทุกคนในสังคม เพื่อทุกคนจะได้มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ป่วยจิตเวช นอกจากนี้สถาบันฯ ควรให้การส่งเสริมเรื่องการฝึกอาชีพและการทดลองจ้างงาน เพื่อให้ผู้ป่วยได้มีประสบการณ์จริงในการทำงาน ทราบถึงความต้องการและความถนัดของตนเอง จนสามารถนำไปใช้ในการทำงานต่อไปในอนาคต